

LAUSUNTO JULKISIA REKRYTOINTIPALVELUITA JA OSAAMISEN KEHITTÄMISPALVELUITA KOSKEVASTA LAKIESITYKSESTÄ

21.8.2018

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa julkisista rekrytointipalveluista ja osaamisen kehittämispalveluista annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamista koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Esitys on tarkoitettu täydentämään hallituksen esitystä HE 93/2018 vp.

Suomen Psykologiliitto ei ollut lausuntopyynnön jakelussa, mutta pyydämme saada antaa alla olevan lausuntomme asiasta. Kaikissa nykyisissä TE-toimistoissa työskentelee ammatinvalinnan ja uraohjauksen tehtävissä laillistettuja psykologeja, jotka ovat Psykologiliiton jäseniä. Ehdotettu uudistus koskee heitä mitä suurimmassa määrin. Psykologeilla on huomattava osaaminen alalla, jota lakiesitys koskee. Uudessa lakiesityksessä on ilahduttavalla tavalla otettu huomioon Psykologiliiton edellisessä lausunnossaan esittämiä korjausehdotuksia, mutta muutama kohta vaatii välttämättä vielä tarkennusta.

Lain perustelutekstissä mainitaan psykologiset arviointimenetelmät ja niiden käyttöön edellytettävä psykologin tutkinto, mikä on hyvä lisäys mutta puuttuu edelleen lakitekstistä.

Psykologiliitto pitää vakavana ongelmana, että laintasoisesta sääntelystä oltaisiin hävittämässä **psykologiyön keskeinen rooli asiakkaiden uravalinnan onnistumisessa ja työkyvyn edistämisessä ja sitä kautta työllisyyden lisäämisessä**. Lakiesityksessä psykologipalvelut mainitaan vain siten, että ”psykologisten arviointimenetelmien käyttäminen edellyttää asiakkaan suostumusta”.

Työvoimapalveluille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi on välttämätöntä, että uudessa lainsäädännössä **on vastaavat määräykset kuin nykyisessä julkista työvoimapalvelua koskevassa laissa 1295/2002**. Sen mukaan ammatinvalinta- ja urasuunnittelupalveluissa käytetään

- psykologisia arviointi- ja kuntoutusmenetelmiä (6 luku 11§)
- terveydentilaa ja soveltuvuutta selvittäviä tutkimuksia (13§)

Lisäksi lantasoisen sääntelyn tulee sisältää **psykologin pätevyyden määritelmä**, koska psykologi-nimikkeellä esiintyviä henkilöitä, joilla ei ole oikeutta psykologisten arviointi- ja kuntoutusmenetelmien käyttämiseen (esim. kasvatopsykologi, sosiaalipsykologi). Nykyisin kelpoisuusehdot on selkeästi ilmaistu asetuksessa ELY-keskuksista, kohdassa kelpoisuusehdot: 21§ 2) psykologilla psykologian maisterin tutkinto taikka ylempi korkeakoulututkinto ja siihen sisältyvä tai erikseen suoritettu ylin arvosana psykologiassa.

Vain **laillistettu** psykologi on pätevä/oikeutettu käyttämään psykologisia arviointimenetelmiä. Laillistus tarkoittaa sitä, että psykologi on hyväksytty terveydenhuollon ammattihenkilöksi ja on

Valviran valvonnassa. Entisessä sääntelyssä on käytetty epätarkkaa termiä psykologi, vaikka oikea termi on laillistettu psykologi. Tämä tulee nyt korjata uusiin säädösteksteihin.

Esitykseen 17§ on lisätty maininta: **Tieto- ja neuvontapalvelut** olisivat myös muiden kuin työnhakija-asiakkaiden käytettävissä. Tämä ei kuitenkaan ole riittävää. Psykologiliiton näkemyksen mukaan myös ammatinvalinta- ja uraohjauspalveluiden on oltava kaikkien henkilöasiakkaiden käytettävissä.

Annamari Jokinen
pääsihteeri
Suomen Psykologiliitto ry